

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

Elogia In Sanctum Patrem Franciscum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

ELOGIA

In Sanctum Patrem Franciscum,

Anno à
Christo
nato
xcvij.

A. 60. cc.
LXXIV.
vixit.

S. Joannes Apostolus & Euangelista

ET vidi alterum Angelum, ascendentem ab ortu solis, habentem signum Dei viui. *Apocal. 7. 2.*

*S. Bonaventura S. R. E. Cardinalis, Seraphicus
Ecclesia Doctor.*

Beatus Franciscus, sancti Apostoli & Euangelistæ S. Fran-
ciscus à
beato To-
anne Apo-
stolo præ-
nunciatus
vaticinatione veridicâ, sub similitudine Angeli ascē-
dentis ab ortu solis, signumque Dei viui habentis, ad-
fruitur non immeritò designatus. *Prolog. in vitam san-
cti Francis. §. 2. & cap. 13. §. 11.*

60. cc.
xcix. cla-
ruit.

Bartholomæus Pisanus Ordinis Minorum.

S. Theologia Doctor.

*Sanctus Bonaventura, dum esset Ordinis Seraphici Mini- Id diuini-
ster Generalis; & in conuentu S. Maria de Portiuncula con- tus indi-
tionaturus de S. Francisco: locum illum Apocalypsis, Vidi al- catu S. Be-
nauent.*
terum Angelum ascendentem ab ortu solis, habentem signum
Dei viui; animo attento considerans, Deum supplex rogabat,
vt indicaret sibi, de quo intelligendus esset. Mox è calo oracū-
lum audiuit huiusmodi; Frater Bonaventura, figura illa
litteraliter dicta est de beato Francisco. *Conformitate
fruc. 1. & 31.*

60. cccc.
XLIIII.
obiit.

S. Bernardinus à Senis Ordinis Minorum.

Meritò ergò Apocalypsis septimo, in apertione
sexti sigilli, à Ioanne Euangelistâ, beatus Franciscus
habere sic sacra stigmata descriptus est, cum ait, Vidi
alterum Angelum ascendentem ab ortu solis, haben-
tem signum Dei viui. *De Euangel. eterno, Serm. 60. de
Stigmatib. S. Franc.*

Indidem.

Huic sententiæ attestatur assertio, quam fecit do-
minus Bonaventura in Capitulo Generali Parisiis ce-
lebrato, cum esset nostri Ordinis Generalis Minister.
Nam prædicans in ipso Capitulo, cum maximo fer-
uore asseruit, se certissimè scire per reuelationes indu-
bita-

**

bitabiles, & solennes factas talibus personis, quæ de hoc non poterant dubitare, quòd beatus Franciscus erat singulariter Angelus sexti signaculi: & quòd ad litteram de ipso, atque illius statu, & Ordine intellexit Euangelista Ioannes, atque in spiritu eum vidit, quando protulit dicta verba. nec non & filiorum suorum perfectè imitantium Christum, collegium, in omnibus senariis libri Apocalypsis, clarius intellexit. *De Euang. atern. Ser. 60. c. 1. § 7.*

*Apostolus
etiam de
illius in-
finito va-
tate, natum*

Bernardinus à Buis Ordinis Minorum.

Est autem sciendum, quòd B. Franciscus fuit à Deo directus in mundum, ad instituendum tres Ordines, in apertione sexti sigilli, ut ait S. Bonaventura in prologo maioris legendæ ipsius B. Francisci; quod demonstravit Ioannes Euangelista Apocalypsis sexto, & septimo, ubi ait, quòd in apertione sexti sigilli, fuit à Deo missus Angelus, id est, angelicus vir Franciscus, habens signum Dei viui, id est, stigmata Iesu Christi. Et ipse Dominus Iesus reuelavit sancto Bonaventuræ, quòd B. Ioannes nò intellexit in prædictâ prophetiâ de alio, quàm de Sancto Francisco. & hoc affirmavit ipse Sanctus Bonaventura legens Parisiis, & iuravit sic esse veritatem. *Rosarij par. 2. Sermon. 27. par. 2. §. b.*

*S. Bonaventura
iuravit
ut hoc
sibi in-
casum.*

Leo Papa X.

Ad vineam suam excolendam, primo manè oriente iam sole, misit ipse Paterfamilias Angelum illum ascendentem ab ortu solis, habentem signum Dei viui, beatum Franciscum: qui comitantibus miræ sanctitatis viris, prima vitis huius iecere fundamenta. *Apud Gonzagam par. 1. de Origine Seraph. relig. in Bullâ vnionis. cuius instium: Ite & vos in vineam meam.*

*Iacobus à Voragine, Ordinis Sancti Dominici
Episcopus Ianuensis.*

*Alter
Angelus
S. Fran-
ciscus.*

Christus ante primum aduentum, qui erat misericordix, præmisit Angelum, scilicet beatum Ioannem Baptistam: ante verò secundum aduentum suæ iustitiæ, præmisit alterum Angelum, scilicet B. Franciscum. *Serm. 2. de S. Franc.*

∞. cccc.
LXX.
floruit.

§. 2.

A. ∞. 15.
XVII.
Mat. 20
1.

∞. cccc.
floruit.

Mat. 13
10.

S. Ber-

S Bernardinus à Senis, Ordinis Minorum.

Præcesserat ante S. Franciscum angelicus vir, gloriosus Dominicus, in angelicâ vitâ pariter & doctrinâ: beatus enim Franciscus est alter angelus in regulâ & in personâ, sed idem in caritate, & fide, atque vitâ. qui propter facta angelus nuncupatur: tum propter eius angelicam vitam; tum quia Dei nūcius fuit, ad renouandum in mundo Euangelium Christi. *De Euangel. aeterno, Serm. 60. in initio.*

Ibidem.

Ascendit ab ortu solis: quia sui ascensus initium, ^{Ascendit ab ortu solis.} & fundamentum incepit à Romanâ sede, quæ inter quinque Patriarchales Ecclesias principalis est, Sedes & ciuitas veri Solis, scilicet Christi, & fidei eius. vel sic; Ab ortu solis ascendit: quoniam per diuinæ sapientiæ exemplum, prædicationem, & sensum, cum suo Ordine, mundum irradiauit. Sicut enim Apocalypsis sexto, obscuratio solis, diuinæ sapientiæ subtractionem in mūdo, significat, per quam generalis ruina statuum, & personarum, & Ecclesiarum, surgit: sic etiam ortus solis, diuinæ sapientiæ illustrationem significat, quæ in sexto Ecclesiæ statu in Mendicantibus ortum sumpsit, & creuit. Proinde Bonauentura in Illuminationibus suis, vocat prædictum tempus, Tempus illuminationis Scripturarum: quòd hoc tempore mirabilius declaratae sunt à doctoribus Ordinum prædictorum.

*Iacobus à Voragine, Ordinis S. Dominici,
Episcopus Ianuensis.*

Venit enim S. Franciscus portans secum tres radios; scilicet, radium doctrinarum, per quem illuminauit obscuros. radium exemplorum, per quem inflammauit tepidos. & radium miraculorū, per quem conuertit obstinatos. Ipse enim excussit ignorantiam in erroneis, radio doctrinarum. negligentiam in tepidis, radio exemplorum. & duritiam in obstinatis, radio miraculorum. *Serm. 2. de S. Francisco.*

** 2

Henri-

ELOGIA

*Henricus ab Vrimariâ, Ordinis Eremitarum.**S. Augustini.*m. ccxi.
x. l.

Ipse enim habuit tres radios, quibus totum mundum illuminavit: quia radio doctrinæ illuminavit obscuros. radio beatorum exemplorum excitavit tepidos. & radio miraculorum illustravit & conuertit obstinatos. Et idem de ipso verificatur quod scribitur in Ecclesiastico, Tripliciter Sol exurens montes, radios igneos exsufflans, & refulgens. Nam radio doctrinæ fugavit ignorantiam. radio exemplorum in tepidis fugavit negligentiam. & radio miraculorum fugavit obstinationem & duriciam. *Ser. 3. de S. Francisco.*

Cap. 43. 4

*Jacobus à Voragine, Ordinis S. Dominici,**Episcopus Ianuensis.**Habes signum Dei viui.*

Habentem signum Dei viui. Istud signum portauit in corde, per amoris vulnerationem. in corpore, per macerationem. in parte, per stigmatum impressionem. *Sermon. 2. de S. Francisco.*

*Henricus ab Vrimariâ, Ordinis Eremitarum**S. Augustini.**Stigmata necesse quinque.*

Per hoc enim conformabatur Deo viuo, quod stigmata Iesu Christi per biennium in corpore proprio portauit. quæ bene erant signum Dei viui: quia per hæc Christus ostendit discipulis, se verè viuere post passionem suam, cum diceret: Videte manus meas, & pedes meos, quia ego ipse sum. quod quidem signum Dei, in hoc euidenter apparuit, quod beatus Franciscus fuit sigillatus bullâ Summi Põtificis, & cõsignatus vexillo, & caractere summi regis, per impressionem deifici stigmatis. *Sermon. 3. de S. Franc.*

Luc. 24. 34

*S. Bernardinus à Senis, Ordinis Minorum.**Ab ipso Christo quodammodo iactante.*

Nec tantum in specie Seraphicâ [Christus] illi apparere debuit, sed veluti cruci affixus: vt aperte innueretur, quod non cælestis spiritus illa stigmata imprimebat, sed ille, qui pro nostrâ salute crucifixus est, atque ex Seraphico ardore cordis eius, Christum in crucifixi similitudinem transformabat. *De Euang. ater.*

Ser. 60. Art. 1. Cap. 1.

Indi-

Nec recolo me legisse, nec repperisse aliquid aliud
immediatè fabricatum à manibus Iesu Christi, quod
ab Ecclesiâ fuerit approbatum, nisi hos clauos, & sti-
gmata hæc sacra. *Art. 2. cap. 3.*

A. 100. 13.

Pelbartus à Themesswar, Ordinis Minorum.

Signum magnum & singulare, omni veneratione
dignum: utpote digito Dei viui descripta imago cru-
cifixi, non in tabulis lapideis, sed carnis, hoc est, in
corpore beati Francisci. Si enim Iudæi venerantur
Mosen, & tabulas eius lapideas, in quibus digito Dei,
vel ministerio angelico descripta erant præcepta De-
calogi: quanto magis debemus nos venerari beatum
Franciscum, in cuius carne ipse Christus tam mirabi-
liter descripsit suorum vulnerum imaginem, ad salu-
tarem vtilitatem totius Ecclesiæ? *Serm. 2. de S. Francis.*

*Qui pre-
digitorie
stigmati-
solori, &
clauorum
fabricator*

*Exodi
34. 30.
2 Cor.
13. 8.*

A. 100. cc.

LXI.

diuicissit.

Hæc igitur mira & decora nouæ demonstrationis
indicia, magnæ debent esse deuotioni; diuinitæ Chri-
stianis; & inestimabiles Religionis deliciae, in spiri-
tualibus conuiuuii Ecclesiæ Orthodoxæ. *In Bullâ de
Stigmatib. S. Franc. cui initium; Benigna diuinæ operatio vo-
luntatis. in firmam. irium Ordin. par. 2.*

Dionysius à Rijkel, Ordinis Carthusiani.

100. cccc.

LX.

Gal. 6.

17.

Ego stigmata Domini Iesu in corpore meo porto.
Hæc verba S. Paulus in propriâ dixit personâ ad litte-
ram, quæ excellentissimo Confessori, beatissimo Patri
Francisco valdè sublimiter competunt: quoniâ quin-
que vulnerum Christi impressuras, seu stigmata, quæ
erant realiter vera vulnera, in suo corpore accepit ac
tulit. *Serm. de S. Francisco.*

*Stigmata
illa quin-
que, vul-
nera fuerunt*

100. cccc.

LX.

*Robertus Licio, Ordinis Minorum,**Episcopus Aquinatis.*

Stigmata S. Francisci fuerunt miraculosa, ratione
vitæ. Non enim potuisset per naturam viuere duobus
annis, plagatus in quinque locis spasmosis, ex quibus
continuo fluebat sanguis, cum dolore vehementissi-
mo, non solum corporis, sed & cordis, ex memoriâ

*Sanguine
manantis
semper.*

** 3

passio-

passionis Dominica. Neque vñs est pro toto tempore illo, aliquo vngueto vel medicinâ: sed tantum panis restringebat sanguinem emanantem, quem sextâ feriâ liberè prodire sinebat. Et quod miraculum auget, erant illæ plagæ odore fragrantissimæ: ex quibus nulla vñquam putredo, aut immunditia profluxit. *Serm. de stigmatib. S. Franc. cap. 2.*

Ioachim Abbas Florensis, Ordinis S. Benedicti.

*S. Franc.
antè verâ
formâ des-
criptus,
quomodo
natus.*

Prænuñciauit beatum Franciscum venturum, verbo non solum, sed etiam opere: quia cum depingi fecit in Ecclesia S. Marci Venetiis super ostiū sacristiæ, cum stigmatibus; sicut ternentibus hodiernâ die apparet, & hoc, opere musaico. *Testatur Bartholom. Pisan. Conform. fruct. 1. Robert. à Lucio Serm. de Tribus excellentiis B. Franc. cap. 1. Gulhelmus Pepin Ordinis S. Dominici attestatur, vñâ cū S. Francisco, etiam S. Dominicum depictum ab eo esse. Et subiungit, Nota quod prædictus Abbas præcesserit prædictos duos Sanctos, per annos centum, aut paulò plus. Serm. de S. Francisco.*

oo. cc.
x. l.

*Iacobus à Voragine, Ordinis S. Dominici,
Episcopus Iannensis.*

Christus dedit beato Francisco stigmata, tamquam arma sua, vexilla sua, & testimonia sua: ipse namque erat miles Christi, signifer Christi, legatus Christi, & præco Christi. *Serm. 1. de Stigmatib. S. Francisc. siue 3. de S. Francisc.*

Alexander Papa IIII.

*S. Franc.
miles
Christi.*

Extremo iam instante sæculi senectutis interitu, ostendit excessus regis, militem, regis militaribus insignitum: vt regis aciem iam labentem, iamque ab hostibus fugientem defenderet, & certamen victoriosum triumphatoris superni, verbis & actibus hostibus aggredientibus prædicaret. *Apud S. Bernardinum à Senis, de Euang. ater. Serm. 60. cap. 3. art. 1.*

*Henricus ab Vrimariâ, Ordinis Eremitarum
S. Augustini.*

*Signifer
Christi.*

Fuit enim miles & vexillifer ipsius Christi: & ideo præ-

IN S. FRANCISCVM.

præcessit aciem expeditorum militum, fratrum scilicet, suam vitam & Regulam sequentium, portans vexillum summi Regis, quo potestates aëreæ fugantur, & Christi milites in actibus bellicis confirmantur.

Serm. 3. de S. Francisco.

S. Bernardinus à Senis, Ordinis Minorum.

Tanto amore, tanto feruore, tantoque ardore transfornatus in crucifixum Iesum, vt miraculo omnibus inaudito faculis, benignitas Saluatoris in carne illius imprimeret similitudinem suæ sanctissimæ passionis: constituens eum vexilliferum in nouâ remuneratione crucifixionis eius. *De Euang. ater, Serm. 60. initio.*

In Ecclesiâ militante.

Indidem.

Sicut beatus Franciscus fuit vexillifer Iesu Christi in Ecclesiâ militante, sic post resurrectionem (secundum Doctores) remanentibus in corpore suo prædictis signis, vexillifer erit in Ecclesiâ triumphante.

In Ecclesiâ triumphantem.

Art. 2. cap. 3.

Robertus à Licio, Ordinis Minorum,

Episcopus Aquinatis.

Nam sicut de martyribus refert B. Augustinus, quod resurgunt cum cicatricibus, quæ ad ornatu faciunt & decorem corporum, non ad aliquam deformitatem: ita pie tenere possumus, quod S. Franciscus cum illis signis, cum quibus ex hac vitâ discessit, ad vitam immortalem resurget. *Ser. de stigmatib. S. Franc.*

cap. 2.

Gregorius Papa IX.

Caput draconis vltimum
Vltorem ferens gladium,
Aduersus Dei populum,
Excitat bellum septimum.
Contra caelum erigitur,
Et nititur attrahere
Maximam partem siderum,
Ad damnatorum numerum.
Verum de Christi latere
Nouus legatus mittitur:

Aduersum draconem fortiter pugnant.

Legatus In Christi.

** 4

21. de
ciu. Dei.
20.

er. cc.
x. l. i.
obit.

ELOGIA

In cuius sacro corpore
 Vexillum crucis cernitur,
 Franciscus princeps inclytus
 Signum regale baiulat,
 Et celebrat concilium
 Per cuncta mundi climata,
 Contra draconis schismata,
 Acies trinas ordinat
 Expeditorum militum:
 Ad fugandum exercitum,
 Et tres cateruas dæmonum,
 Quas draco semper roborat.

Apud Bartholom. Pisanum Conformitate fructus secundæ.

*Iacobus à Voragine, Ordinis S. Dominici,
 Episcopus Lanuensis.*

*Præco
 Dei &
 Christi.*

Quia erat præco Dei, dedit ei stigmata, tamquam
 signa, vel testimonia sua: vt ab omnibus præco Dei
 cognosceretur; & verba illius, quasi ex ore Dei reci-
 perentur, *Serm. 3. de S. Francisco, qui primus est de Stigma-
 tibus eius.*

Philippus Diez, Ordinis Minorum.

O si Deus nobis plurimos viros sanctos, spiritua-
 lisque ac cælestis sapientiæ gnaros concederet: quan-
 tam in animabus nostris operationem facerent! Vnus
 olim concionator vniuersum mundum conuertebat:
 nunc autem vix tot concionatorum prouentum ex-
 perimur. Seraphicus Pater noster Franciscus tantâ
 spiritus efficaciam dicitur prædicasse, vt aliquando con-
 tingerit, finitâ concione, ad eum triginta viros habitum
 eius petituros sese contulisse: quibus omnibus ipse
 concessit. Et in quodâ Capitulo, quod in Sanctâ Ma-
 riâ de Portiunculâ celebravit, tanto, tamque feruenti
 spiritu, de mundi contemptu concionatus est, vt illo
 sermone innumeri ad huius sanctæ religionis habi-
 tum suscipiendum fuerint conuersi: peractâque con-
 cione, ex illis, quingentos nouitios recepit. *Conc. 4. de
 S. Francisco.*

co. 19.
 LXXX.

S. Anto-

IN S. FRANCISCVM.
S. Antoninus, Ordinis S. Dominici, Archiepiscopus
Florentinus.

Quia videbatur extincta memoria passionis Christi in mentibus hominum, præ tepiditate eorum: voluit Dominus excitare, & incalescere hanc recordationem, per impressionem manifestam cicatricum in corpore beati Francisci. *Histor. par. 3. tit. 24. cap. 1. §. 3.*
Guilelmus Pepin Serm. de S. Franc.

Ad renouandam crucis Christi memoriã.

Alexander Papa IIII.

Grande ac singulare miraculum, quo beatum Franciscum, omnium Sanctorum splendor & gloria, Dominus Iesus Christus mirabiliter decorauit. *In Bulla, cui hoc idem initium. In firmam. trium Ordin. trac. 1. par. 2.*

Baptista Fulgosius.

Quam ingentem perfectæ virtutis prærogatiam, atque minimè dubium argumentum, Franciscus Assisio vrbe natus, à Deo tulit! Nec verò id dico, quia in Sanctorum numerum relatus fuerit; id enim etiam ad alios pertinere videmus: sed quod præcipuo Dei munere dignus, & factus, & iudicatus est, qui viuens in corpore suo veram, certamque vulnerum pertulerit formam, vnde humani generis abstersa labe, vita prodit mortalibus, quos primi paræti error in æternum peremerat. Ita autè fuisse, præterquam quod res ipsa inspiciebatur, Alexander quoque quartus, Gregorius Nonus, Nicolaus Tertius, Apostolicâ auctoritate testati sunt. O singulare munus, gratiaque diuinitus infusa! O vnica rerum excellentissimarum excellentia! Ferre Franciscum in corpore suo, ita vt inspicere tangiq; possent, signa illa; quibus pretium conferri nullum potest: in quibus iuncta Diuinitati humanitas, dum per ea mortem accepit, salutem, vitamque terrarum orbi peperit. *Lib. 8. Factorum dictorumq; memorabil. c. 10.*

*sub orz
lus in
de qua
2. 2. 2.*

*Stigmata
S. Fran-
cisci ma-
nus singu-
lare.*

Robertus Bellarminus, Societatis Iesu.

Hoc signum omnium maximum ac singulare, & quasi prodigium omnium prodigiorum, sacra illa stigmata fuerunt. *Con. Louanij habitã, Dominica Sexagesima.*

** 5

Marcus

no cccc.
LXXIIII.
VXXII.

A. 10. 10.
LXXV.

Marcus Marulus Spalatensis.

Sed quid nunc de te Pater Francisce dicam? Quantum tibi quoque adhuc in terra degenti tua contulit contemplatio? Vidisti fulgentem Saluatoris nostri crucē; vidisti sanctum Seraph, à quo Seraphicus dici meruisti. Inde tibi singulari quodam priuilegio, Dominicæ crucifixionis cicatrices corporaliter vindicasti: vt cuius paupertatem, mansuetudinem, humilitatem fueras imitatus, eius etiam beatissimæ passionis signa in manibus, in latere, in pedibus referres. & cum Paulo gloriari posses, dicens: Christo confixus sum ^{Gal. 1.} cruci. Viuo autem iam nō ego, viuit verò in me Christus. ^{20.} Mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mūdus crucifixus est, & ego mundo: ego enim stigmata Domini Iesu in corpore meo porto. O felicem seruum, cui Dominus tradidit quinque talenta! vt quibus ille perditum reparauit mundum, hic labentem repararet Ecclesiam!

Lib. 2. Diſtorum factor. memorabilium cap. 4.

Henricus ab Wyimariâ. Ordinis Eremitarum S. Augustini.

Et ideo bene congruit B. Francisco, quod scribitur ^{Eccl.} de Abraham, Non est inuentus similis illi in gloriâ: ^{44. 20.} quia inter omnes Sanctos nullus inuenitur, cui sit sic euidenter impressa Bulla Summi Pontificis, & qui in corpore suo sic ferret vexillum Summi Regis, sicut fecit beatus Franciscus. *Serm. 1. de S. Franc.*

S. Antoninus Ordinis S. Dominici, Archiepiscopus

Florentinus.

Quoddam singulare concessum fuit beato Francisco, quod nulli inter natos mulierum legitur fuisse donatum; & hoc est impressio stigmatum sacrorum. ^{Cap. 6.} Quamuis enim Paulus dicat de se ad Galatas, Ego stigmata Domini Iesu in corpore meo porto; tamen nullus dicit, quòd habuerit corporaliter signa passionum in manibus, & pedibus, & latere: sed dicuntur stigmata passiones multæ & afflictiones. *Paulo post hæc addit:* Dicitur etiam de aliquibus deuotis hominibus, quòd senserint magnum dolorem in manibus, & pedibus,

80. cccc.

LIX.

obiit.

Non data
aitu eius
modi sti-
gmata.

dibus, & latere, ac si habuissent ibi vulnera: sed tamen non ita impressa corporaliter, vt in B. Francisco. *Hist. tri. par. tit. 24. cap. 1. §. 3.*

A. 10. 12.
xxij. ab.
ait e' vici

Guilhelmus Pepin, Ordinis S. Dominici, Theologus Parisiensis.

Dicitur de aliquibus deuotis personis, quod senserunt interdum maximum dolorem in manibus, pedibus, & latere, tamquam ibi habuissent vulnera, & stigmata Christi: sed tamen non ita impressa corporaliter, seu visibiliter, sicut factum est in corpore beati Francisci. & huius generis fuit beata Catharina de Senis: qua legitur rogasse Dominum, vt non apparent exteriùs stigmata. *Serm. de S. Francisco.*

*Non S.
Catharina à Senis*

100. cccc.
EXI.

Robertus à Licio, Ordinis Minorum, Episcopus Aquinatis.

Sancta Catharina Senensis, cum esset in ciuitate Pisanâ, & quodâ manè in Ecclesia S. Christinae communicasset; ac iuxta altare rapta maneret in spiritu: postquam diu sic steterisset, vidit Christum cruci adfixum, magno super se cum lumine descendentem, radiosque sanguineos ex suis quinque sacratissimis cicatricibus emittentem. Cumque tunc, videtibus pluribus viriufque sexus ipsam expectantibus, virgo se erigeret, & super genua sua stans, facie rutilante brachia eleuasset ac manus; oraretq; ne cicatrices in corpore apparent exteriùs: tunc ex radiis sanguineis insolares immutatis à cicatricibus crucifixi procedentibus, & ad manus, pedes, & cor illius peruenientibus, valde extrinsecus dolor sensibilis in dictis partibus corporis est relictus. Ex quo cum corpus eius diu sic staret rigidum, & oculis clausis; tandem cecidit, ac si fuisset letaliter vulneratum. Post modicum ad se reducta, tanto dolore concutiebatur, vt à cunctis putaretur in breui moritura. Dominicâ verò sequente ibi communicans, à dolore extitit liberata. Ex visione præacta, in plerisque locis nonnulli S. Catharinam suscipientem stigmata à Christo dopingi fecerunt: qui si eâ intentione id egerint, vt per visibilia, inuisibilia

*Histeria
eius, qua
de stigmatibus est.*

bilia cognoscantur; & per picturam illam visibilem,
 dolor eius inuisibilis, licet sensibilis designetur: forte
 (non obstante errore inde sequente, quo credi posset
 stigmata eam visibilia suscepisse) tolerari possent. Sed
 si hæc facta sunt, vt sic æquiparetur S. Francisco, cui
 soli vsque in præsens, singulari modo stigmata diui-
 nitus sunt impressa: vtique reprehensibile est. Nam vt
 dixi in Sermone de sacris stigmatibus B. Francisci, Ser. 44
cap. 2.
 inter miracula grandia nostræ fidei, Francisci confi-
 gnatio supremum obtinet gradum. Fuerunt quippe
 stigmata & visibiliter, & sensibilibus à Christo illi im-
 pressa: tulit illa duobus annis continuis; & in vitâ, &
 in morte, etiam à viris sanctis & grauissimis visa & ta-
 cta. Summi Pontifices, Gregorius Nonus, Alexander
 Quartus, Benedictus, Nicolaus, & alij illa approban-
 tes, fatentur singulari miraculo in Francisci pedibus,
 manibus, & latere fuisse depiæta ab eo artifice sapien-
 tissimo, qui creauit cælum & terrâ. Quid verò de ce-
 tero sit factururus, cuius arcana perscrutari nequimus,
 ipse nouit. Vnum scio, & quidem absque vilo errore,
 quòd beatus Franciscus electus fuit à Domino Iesù
 Christo, vt in proprio corpore vexillum crucis, bien-
 nio antequam spiritum redderet Deo, deferret. Non
 derogent ista dignitati beatæ Catharinæ, nec alterius
 sancti. Ego peccator, qui hunc sermonem cõfeci, San-
 ctam ipsam, deuotione quâ possum colo & veneror;
 eramque Romæ anno Domini millesimo, quadrin-
 gentesimo, sexagesimo primo, anno tertio Pij Pontifi-
 cis Maximi; quando Pontifex præfatus, Spiritu san-
 cto volente, S. Catharinam sollempni celebritate cano-
 nizauit: nulla tunc à referentibus & vitam & mira-
 cula Catharinæ, de stigmatibus facta est mentio. nul-
 la pictura cum stigmatibus fuit delata. nulla insuper
 in Bullâ, quam superius frequenter allegauimus, de
 stigmatibus mentio habita est. Ego insuper eâ die ca-
 nonizationis, sermonem ad populû habui post pran-
 dium, in ecclesia Mineruæ Ordinis Prædicatorum,
 inspexi, legi, & quidem sæpius, omnia quæ scripta erant
 de

Nota no-
 ta, & cre-
 de restâ
 certo.

S. Catha-
 rina Se-
 nensis
 Anno 1000
 1000.
 1000. albo
 Sanctorum
 adscripta.

de laudibus huius Sanctæ: nihil aliud inuenire potui, nisi quod superius expressum est de illo dolore, quem tulit absque signis, in suo exstatico raptu. Et si nomine stigmatum dolorem illum intelligi volumus: non tamen in illo continentur & includuntur conditiones miraculosæ stigmatum beati Francisci. Igitur, cum Deus non egeat nostrò mendacio: ea proferamus de Sanctis, quæ secundùm rei veritatem, non inuentionem hominum, illis possunt accommodari. *Serm. de S. Catharina à Senis cap. 3.*

Sibylla Erythraea.

Erit autem bestia horribilis ab Oriente veniens, Sibylla S. Dominicum, & S. Franc. Prædicatorum. Stellæ quoque duæ surgent contra ipsam: & non ob-
tinebunt, donec veniat abominatio, & voluntas Altissimi consummetur. *Apud Barptol. Pisan. Confor. frug. 1. Robert. à Licio, Ser. 2. de S. Franc. Gulielm. Pepin Serm. de S. Franc. & interpretantur bestiam, Mahumetem: Stellas duas, Sanctos, Dominicum & Franciscum.*

A. ab or
be cõ-
to 1920,

A. 60. cc.
LXXIV.

Humbertus, Generalis Ordinis Prædicatorum.

&

S. Bonaventura, Generalis Ordinis Minorum.

Hi sunt (vt ad gloriam Dei loquamur, non nostrâ) duo magna luminaria, quæ lumine caelesti, sedentes in tenebris & umbra mortis, vbique terrarum illuminant, & ministrant. Hi sunt duæ tubæ veri Mosis Christi Dei nostri: quorum ministerio multitudinem populorum iam ad suum principium conuocauit. Hi sunt duo Cherubim, pleni scientiâ mutuo se respicientes, dum idem sentiunt; & alas suas extendentes ad populû, dum ipsum verbis & exemplis protegent, & discurrunt secundùm obedientiæ volatum, super omnem populum disseminare scientiam salutarem. Hi sunt vbera sponsæ, ex quibus paruuli in Christo lac sugunt, quo nutriantur & augmenta recipiant in salutē. Hi sunt duo filij olei splendoris, qui assistunt Dominatori vniuersæ terræ: prompti ad eius imperium, quocunque voluntas eius eos duxerit suam legationem implere. Hi sunt duo testes Christi, qui

faccis

*Sella
duæ isti.*

faccis amicti iam prædicant, & testimonium perhibent veritati. Hi sunt illæ duæ stellæ lucidæ, quæ secundum Sibyllinum vaticinium, habent species quatuor animalium, in diebus nouissimis nomine Agni vociferantes, in directionem humilitatis, & voluntariæ paupertatis. *Epistolâ ad omnes Prædicatores & Ministros, apud Reuerendissimum dominum Petrum Radulphium, lib. 2. historiar. Seraph. religion.*

*Thomas Bozius, Congregationis Oratorij
Presbyterorum.*

oo 19.
xcii.

Duo hi Dominicus & Franciscus, Ordinum religiosorum inter suos primi auctores & institutores, meritò vocari possunt duæ oliuæ, & duo candelabra in conspectu Domini terræ stantia, de quibus in Apocalypsi: ab his enim verè dicta est Ecclesia Dei, dominus ruinam quodammodo minans, institutis suis, & 4. cælestis vitæ innocentiam sustentari. *Lib. 7. de signis Ecclesia Dei. cap. 1.*

Ioannes Garzon, Bononiensis Orator.

Romæ cum Dominicus noctu sanctis orationibus indulgeret, Christum intuitus est in peccatores irâ commotum: quod eos de medio tollere instituisset, præter Mariam cæli reginam illi posse resistere neminem. Hæc precibus obsecrabat, ne quos suo sanguine redemerat, eos iret perditum: vnum esse Dominicum, cuius virtute & sanctimoniâ, plerique se ab erratis reuocarent. Hæc, quamquam ita sint, nequaquam tamen, inquit Christus, seiungendus est Franciscus: cum omnium sit virtutum simulacrum. hic eam prouinciam minimè recusabit. Iam nox in diem inclinabat, cum Dominicus, quæ conspexerat cum animo suo considerans, ad templum iter suscipiebat, fortè illi obuius fuit Franciscus; confestim illum amplexus est, & deosculatus: atque ita verba fecisse fertur; Nos Christi optimi maximi munere societatem inuenimus: illud oneris pro religione Christianâ suscipiamus oportet. nec vllum defugiamus laborem, vt qui à Christo deficiēt, hos prosternamus, deleamusq;.

Repri-

*Et nobile
par am-
scotum.*

Reprimenda erit eorum qui præter rationem appetitui obtemperabunt, iniquitas atque insolentia. Accessit Franciscus Dominici sententiæ. *Et c. apud Aloysium Lipomanum, de Viis Sanctorum par. 2. in vitâ sancti Dominici.*

Theodicus ab Apoldiâ, Ordinis S. Dominici.

Beatus Dominicus socium suum in hac visione diligenter contemplans, ad id vsque tempus ignotum sibi, posterâ die in ecclesia inuentum agnouit: ruenſq; in sancta oscula, & sinceros amplexus, ait, Tu es socius meus: tu mecum pariter cures.

*Fidâ se-
cretâ
deuanti.*

STEMVS SIMVL.

*Isaie
50.8.*

& nullus aduersariorum vincet nos. Visionem quoque, quam iam diximus, enarrauit ei, atque ab illo die

Et tuâ.

*Act. 4.
32.*

fuit illis cor vnum, & anima vna in Domino. quod etiam à successoribus suis iusserunt perpetuò obseruari. *Apud Sur. 10.4. ad diem quintum Augusti, lib. 2. de S. Dominico cap. 1. S. Antonin. histor. par. 3. tit. 23. cap. 3. Hieron. Plat. lib. 1. de bono status relig. cap. 34.*

S. Antoninus, Ordinis S. Dominici, Archiepiscopus Florentinus.

*Apoc.
11.4.*

Hi utique sunt duæ Oliuæ, pinguedine dilectionis & deuotionis, & duo candelabra lucentia ante

*Exo 37
7.*

Dominum, orbem doctrinâ illustrantia. Hi duo Cherubim sapientiâ plena, obumbrantia Propitiato-

Isa. 6.2

rium, nec non & duo Seraphim, caritate ardentia, clamantia Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus, Deus Sabaoth; implentia omnem terram gloriâ eius, documentis & exemplis. Hi status Mendicantium, vtrumque statum videntur comprehendere, Prælatorum Ecclesiæ, Episcoporum, & aliorum, quo ad actum doctrinæ, & prædicationis, spectantis ad vitam Activam; & statum Religiosorum, seu Monachorum, deseruientium Contemplatiuæ, quo ad Cæremonias regulares, & officia. vnde dici potest vita mixta, quam vt perfectissimam tenuit Christus. *Hist.*

*Mendi-
cantium
Ordinum
encamiâ.*

par. 3. tit. 23, cap. 1.

Item.

Item.

Quorum
Sancti Do-
minicus
& Fran-
ciscus in-
stitutores
primi.

Primi patres institutores status Mendicantium, fuerunt beatissimi Dominicus & Franciscus, contemporanei: se fratres ad hoc simul deputatos, in Ecclesiâ S. Petri in vrbe primò recognoscentes, & in osculo sancto mutuo amplexantes. Et Dominicus Patriarcha Prædicatorum, prior quidem tempore, quoad mundi ingressum, & ex eo egressum, ac etiam ad conuersationem Religionis, & actum prædicationis: nam per decem annos, antequam confirmationem Ordinis procuraret, in Hispaniâ, & Tolozanâ regione, iam religiosus & pauper discurrebat. Patriarcha autem Minorum Franciscus, prius confirmationem sui Ordinis procurauit, non sollemnem tamen, sed vt permissionem pro tunc talis status, vtpote vicinior Curia, ab Innocentio Tertio. Dominicus verò, ab eodem promissionem confirmationis habuit: sed executionem à successore eius Honorio, ad Curiam reuersus accepit. *Histor. par. 3. vbi supra.*

Rursus.

Vtrius
instituti
prius.

Ex prædictis patet, quòd quantum ad quandam concessionem simplicem habitus, & modi illius viuendi, & quasi permissionem, fuit prius institutus Ordo Minorum: quia per Innocentium Tertium, vt dictum est. Quantum verò ad sollemnem approbationem per Bullas Apostolicas authenticè, fuit prius Ordo Prædicatorum confirmatus: quia in principio Pontificatus Honorij. & post aliquod tempus Ordo Minorum sollemniter approbatus per litteras Apostolicas, & Regula approbata. *S. Antonin. histor. par. 3. tit. 24. cap. 7.*

Hieronymus Platus societatis Iesu.

Institutum
vtriusque
primo om-
nium à
Pont. ap-
probaturum

Et quidem quod litteris existet, Franciscus primùm & Dominicus, separatim vterque, suâ magis sponte quàm legis cuiuspiam coactu, Innocentio Tertio, instituti quod meditabantur, rationem, Pontificia potestate sancendam obtulerunt. quod cum in Lateranensis Concilij tempus incidisset, in eodem Concilio cautum

A. m. 12.
xcij.*Vide
cap. 13.
Extrau.
s. Sancta
Roma-
na. de re
lig. Do-
mibus.

tautum ac scitum est, vt id in posterum sollemnè esset
ac perpetuum. Idemque non multis post annis à Gre-
gorio Decimo in Synodo Lugdunensi renouatum, &
deinde in vniuersales Ecclesiæ mores receptum est.
Lib. 1. De bono status relig. cap. 2.

M. Antonius Coccius Sabellicus.

la. cccc.
cclij.

Duo Christianæ pietatis lumina terris affulserunt,
quibus multo maximâ parte orthodoxa creuit fides.
Auctores incrementi huius, Dominicus Calagurita-
nus Hispani generis, & Franciscus Assisias, in Umbriâ
Italiæ regione ortus. æquales hi: vterque enim alte-
rum vidit. & hic quidem sanctitate clarus, & ille: sed
numerosâ familiâ clarior Italus, quæ ex eo orta est,
Ennead. 9. lib. 6.

S. Bernardinus à Senis, Ordinis Minorum.

dan. 3.
92.

Species quarti similis Filio Dei. Fuit quippe quar-
tus inter principales Leuitas, Stephanum, Lauren-
tium, Vincentium, beatus Franciscus. Fuit etiam
quartus inter Ordinum Patriarchas, videlicet Basi-
lium, Augustinum, Benedictum. *De Euangel. ater. Ser.*
60. art. 1. cap. 1.

*Leuitas
quartus
S. Franc.
instituit
regulam
quartam.*

Iacobus à Vitriaco, S. R. E. Cardinalis.

la. cc.
xx.

Tribus Eremitarum, Monachorum, & Canonico-
rum religionibus, vt regulariter viuientium quadra-
tura fundamenti, in soliditate suâ firma subsisteret,
addidit Dominus in diebus istis quartam religionis
institutionem, ordinis decorem, & regulæ sanctita-
tem. Si tamen Ecclesiæ primitiue statum & ordinem
diligenter attendamus: non tam nouam addidit re-
gulam, quàm veterem renouauit, releuauit iacentem,
& penè mortuam suscitauit religionem, in vespere
mundi tendentis ad occasum, imminente tempore
filij perditionis: vt cõtra Antichristi periculosa tem-
pora nouos athletas præpararet, & Ecclesiam præ-
muniendo fulciret. Hæc est religio verè pauperum
crucifixi, & Ordo prædicatorum, quos Fratres Mi-
nores appellamus. Verè minores, & omnibus huius
temporis Regularibus in habitu & nuditate, & mudi

*Apostolus
cum videret
illius redi-
tione.*

1. Thef.
3. 3.

ELOGIA

contemptu, humiliores. Habent autem vnum summum Priorem, cuius mandatis & regularibus institutis reuerenter obediunt iniores Priores, ceterique eiusdem Ordinis Fratres; quos per diuersas mundi prouincias causâ prædicationis, & salutis animarum ipse transmittit. Ad eam autem primitiuam Ecclesiæ religionem, paupertatem, & humilitatem in se reformare diligenter procurant, puras Euangelici fontis aquas cum siti & ardore spiritus hauriētes; quod non solum Euangelica præcepta, sed & consilia, vitam Apostolicam expressius imitantes, modis omnibus adimplere laborant, omnibus quæ possident renunciantes, seipsos abnegantes, crucem sibi tollendo nudum sequentes, relinquentes pallium cum Ioseph, & hydriam cum Samaritanâ, expediti currunt, ambulant ante faciem suam & non reuertuntur, *Gen. 39. 12. Ioan. 4. 28. Ezech. 9. 9. 100. ccc. LXX. Deut. 4. 24.*

Historia Occidentalis, cap. 32.

S. Birgitta, vidua.

Christus inquit: Franciscus amicus meus fuit, quasi lapis ignitus, & igneus: quia habuit me in se, qui sum ignis. *Reuelationum extrauagantium, cap. 90.*

Alibi eadem.

*Christi
uultus
in figura.*

Ipsius Francisci regula, quam ipse incepit, non fuit dictata, & composita ab ipsius humano intellectu & prudentiâ, sed à me, secundum voluntatem meam: quodlibet enim verbum quod in eâ scriptum est, à Spiritu meo sibi fuit adspiratum. & postea ipse aliis regulam illam protulit & porrexit. Ita etiam omnes alia regula, quas amici mei inceperunt, non fuerunt dictata & composita ab ipsorum intellectu & humanâ sapientiâ, sed adspiratione eiusdem Spiritus sancti. *Lib. 7 Reuelat cap. 20.*

Iacobus Bergomensis, Ordinis Erëmitarum

S. Augustini.

Franciscus ex Assisio ortus, nouum mox Ordinem instituit, & velut sol in orbe radians, Christianam religionem plurimum illuminauit. *Supplement. Chronicor. lib. 13.*

100. cccc. xciiij.

Ra-

IN S. FRANCISCVM.

Raphael Volaterranus.

60. ccc.
2011j.

Auctus exinde paulatim Ordo, vt cunctis postea ^{Ordinis} multitudine virorum præstiterit, & Sacerdotio, & do- ^{S. Franc.} ^{incrementis} ^{& præ-} ^{stantiâ;} ^{Lib. 21. Anthropolog.} ^{strinatâ,} & sanctitate præcellētium.

M. Antonius Coccinus Sabellicus.

Rarò, ac nescio an vnquam verius dixerim, vllum humane pietatis institutum maiora sensit incremen- ta: totum orbem terrarum vna hæc impleuit familia: Eune. 9. lib. 6.

A. 60. 12.
1211.

Ludovicus Granatensis, Ordinis S. Dominici.

Tantum abfuit vt à beato Francisco institutus Or- do inopiâ cogente defecerit, vt ob hoc ipsum supra omnes alios Ordines auctus ac dilatatus fuerit. Exi- guis namque expensis monasterium humile extrui- tur: quo exstructo, facillè monachi sine vllis redditi- bus, quæ sunt ad pauperem ac tenuem vitam neces- saria sibi comparant. Hinc factum est, vt vnicus bea- tissimi Patris Francisci Ordo, plura fortasse intra se ^{Nôis} cœnobia, quàm reliqui omnes omnium aliorum Or- dinum, contineat. Conc. 2. de S. Franc. 2.

Hieronymus Platus societatis Iesu.

Atque hæc, quàmquam ita sunt gloriosa & hono- ^{Orbis no-} ^{uam Fra-} ^{nciscani ord-} ^{inum præ-} ^{mi Euan-} ^{gelio Chri-} ^{stus illis} ^{stravit} rifica Religiosis, nihil tamen præclarior aut glorio- sius, quàm totius noui orbis conuersio: quæ quanta- runque est, tota est Religiosorum. Ipsi enim primi Euangelium in oras illas intulerunt. ipsi fidem plan- tarunt, ipsi deinde rigarunt, iidemque adhuc excole- te, & propagare non desistunt. Primos omnium, qui tantam hanc prouinciã aggressi sunt, Franciscanos fuisse legitimus: atque eosdem etiam in iis regionibus inueniendis, cum antea ne de nomine quidem audi- tæ essent, magnopere contulisse. Cum enim Christo- phorus Columbus de ea nauigatione instituendâ apud ^{Et is e-} ^{ius in re-} ^{gum con-} ^{tulerunt.} Ferdinandum Hispaniæ regem ageret; nec ei, vt in re- tam nouâ atque incertâ, multum fidei haberetur: Pa- tres duo Franciscani valde eum iuuisse dicuntur, tum ipsam animando, tum etiam Regem impellendo, vt

camp

eam occasionem omnino tentaret. Itaque cum impetrata classe, Columbus Mexicana regna feliciter aperuisset, atque in Hispaniam tam late rei nuncius reuertisset: statim aliquot familiae eius patres in ea loca nauigarunt, annum circiter à Christo nato millesimum quadragesimum, nonagesimum tertium. Atque eodem penè tempore, ad ^{*Orientali.} Occidentalem Indiam, Emanuelis Lusitani regis auspiciis à Vasco Gama patefactam, anno videlicet millesimo quingentesimo, missi sunt Euangelij causâ, ex eadem familiâ viri octo, tum doctrinâ, tum pietate præstantes. Ab his initiis, hic Ordo per eas regiones diffusus, multiplicatis breui tempore domiciliis, tresdecim (vt ipsi vocant) Prouincias instituere, in quibus magnam Christianæ rei operam nauarunt, & adhuc nauant.

Lib. 2. De bono status relig. cap. 30.

Franciscus Gonzaga, Ordinis Minorum,
Episcopus Mantuanus.

A. 1519.
LXXXVJ.

Anno à Christi natiuitate millesimo quingentesimo, religiosissimos octo Fratres Minister [*Portugallia Prouincia*] cum secundâ inuictissimi Lusitanorum regis Emanuelis classe, ad Orientales Indos transmisit: quatenus eos, postposito quocunque vitæ discrimine, suis prædicationibus, atque exhortationibus Christo lucrifacerent. Quorum antesignanus atque Pater, F. Henricus à Conimbriâ, cum solus, aliis septem sociis diuersimodè ab illis barbaris, oppressis, atq. glorioso martyrio coronatis, ex tam famoso certamine superfuisset: plurimis exanclatis laboribus, S. Thomæ Custodiam erigere, atque plantare cœpit. quæ ad eò excreuit, vt plurimis prouinciis æquiparari, inò potius præferri optimo iure possit. quâ etiam de causâ, in Generali Toletanâ congregatione anno Domini 1583. celebrata, à patribus decretum fuit, vt Prouinciæ dignitate honestaretur. *De orig. Seraph. Relig. par. 3. initio descriptionis prouincia Portugallia. Item part. 4. initio descriptionis prouincia S. Thomæ apud Indos Orientales.*

Chri-

60. 13.
LXXVI.*Christophorus à Capite Fontium, Ordinis Minorum,
Archiepiscopus Casariensis.*

In Indias etiam Orientales, quæ hodie regi Portugallia parent, primi & ipsi Franciscani prædicanda fidei causâ, longissimâ & periculosissimâ navigatione traiecere: vbi multis ad fidem conuersis populis, ædificatisque Ecclesiis, & monasteriis quamplurimis, multa regna, opida, prouincias, & vrbes Christi imperio subiugarunt. idque antequam Sodalium nominis Iesu instituta religio foret, quibus si primam illarum gentium conuersionem quisquam attribuere vellet, summâ nostros, aliosque Mendicantes religiosos iniuriâ, debitam illis suffurando laudem, afficeret: iam enim per quadraginta ad minus annos, antequam quispiam illuc peruenisset Iesuita, gentes illas Christo nostri verbi Dei falce metebant, qui, si quanta per eos Deus ad illarum gentium conuersionem fecit, non scripserunt; non minùs tamen vera sunt quæ dico, *Epist. ante Compendium priuilegiorum Fratrum Minorum.*

*Orientalis
Asia Indias ante
alios reli-
gione inu-
enerunt.**Franciscus Gonzaga, Ordinis Minorum,
Episcopus Mantuanus.*

Vt paucis multa perstringam, Quicquid in Indiâ Orientali, per quadraginta continuos annos, laboris fuit, siue in infirmis curandis, siue in infidelibus conuertendis, siue in Catechumenis instruendis, siue in conuersis in officio continendis, siue in Sacramentis administrandis, siue etiam in aliis operibus caritatis exercendis: id totum ex Franciscanorù humeris pendit. *De orig. Seraph. Relig. part. 4. in descriptione prouincie S. Thomæ apud Indos Orientales.*

Raphael Volaterranus,

Franciscus Afifinas, tamquam nouum sidus in terris apparuit, teste Bonauenturâ, qui eius vitam exsequitur: Conseruatoris nostri ferè per omnia typum gessit. *Lib. 21. Anthropol.*

*S. Franc.
et typus
Christi.*

*** 3

Ioan-

ELOGIA

Ioannes Orosius, Societatis Iesu.

Modus &
pauper.

Solet pictoris ars in multis ostendi, præcipuè verò in depingendò corpore nudo. Facile enim est pictori hominem vestitum depingere: at difficillimè admodum nudum pingit, Tanta enim in corpore humano sunt, & adèdè diuersa, vt perfectè effigiari non possint, nisi à supremo artifice. Ad hunc modum, gratia quidem munus est, depingere in hominum animis Christum Dominum. Hinc Paulus: "Filioli quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis: quia conformes nos fieri vult imagini Filij sui. Sed in quibusdam gratia diuina pingit Christum indumentis ornatum; & id facillè gratia præstat, in aliis verò depingit Christum nudum, vt in Francisco; & id quidem difficile admodum est, & nisi eximia gratia id non præstat, vt enim homo omnibus se exposit, maximà indiget gratiâ. *Concion. de S. Francisco.*

*Baptolomæus Pisanus Ordinis Minorum.*Amore
paupertatis
in Euang.
gelicis.

Sanctus Franciscus paupertatè diligenter, & summo affectu quæsiuit per vicos & plateas: id est, inter homines qui tunc viuebant. Et quia oblitterata erat paupertatis semita & memoria, non inuenit. Per nobiles quæsiuit & potentes, nec inuenit: quia omnes à maiore vsque ad minimum diuitiis inhiabant & auaritiæ. Hæc siquidem paupertas, etsi primo homini adhaesit cum esset conditus, quia nudus: tamen peccando, & tunicâ pelliceâ induto, ac labori manuum tradito, ab ipso recessit. A Patribus veteris testamenti abiit: quia terram fluentem lac & mel in promissione acceperunt. Sed Domino Iesu Christo descendente de monte suæ maiestatis, per carnis assumptionem, hanc secum de cælo ad terram deuexit: & cum ipso, nascendo, viuendo, & moriendo est commorata fideliter & indissolubiliter. Hanc commendauit suis discipulis, & grata illis fuit, & multis aliis fidelibus. Beatus Franciscus montem Domini ascendit, Patrem cælestem exorando, vt eam sibi in sponsam, sociam, & dominam mittere dignaretur. &c. *Confor fruc. 16.*

Iustus

Iustus Lipsius.

A. 80. 19.
LXXXj.

Quot viri boni beatiq̄ue paupertatem appetiere
vltro ! Litteræ ipsæ diuina eam nobis conciliant, vt
rectam ad cælos viam. *Centu I. epist. 19.*

*Qua 98.
Et in cao
lucis via.*

Guilielmus Pepin. Ordinis S. Dominici.

Vt vitis in luxurioso solo degenerat, fit veiò in aren-
te nobilior: sic instituta monastica & Ordines profi-
ciunt, & firmanur ab illa rerû virtutumq̄. seruatri-
ce inopia. cõtrà, copia & opes pleraq̄. talia euerterunt:
& euerent tardè aut citò, vt occasio aut ingenia se
dabunt. *Ex Ser. de S. Francisco.*

80. cccc.
xcii j.

*Ioannes Tritemius, Ordinis S. Benedicti,
Abbas Spanhemius.*

Franciscus Ordinis Minorum institutor & prin-
ceps, natione Italus, ex Asisio ciuitate Italiae oriundus
fuit. vir sanctissimæ conuersationis, & Euangelicæ
paupertatis ardentissimus sectator: qui verbo & ex-
emplo multos ab iniquitate conuertit, & in viam iu-
stitiæ Catholicæ direxit. Tantus amator Christi existi-
tit, vt in contemptu mundi, & consolationis transito-
riæ parem vix habuerit. In cuius Ordine multi iam
deinceps doctissimi viri claruerunt, qui ad vtilitatem
fidelium, innumera penè composuerunt opuscula.
Ipse autem Franciscus scripsit breuem

*S. Franc.
opuscula.*

Regulam Minorum. Lib. 1. Regula & vita.

Testamentum breue, Lib. 1. Dominus dedit mihi.
Claruit sub Frederico Imperatore Secundo. Anno
Dom. M. c c x x.

*Præter ista alia quoque exstant S. Francisci monumenta,
quæ apud nos habentur: vt sunt*

* Apud
Baptol.
Pisa cõ.
form.
† uc. 11.
* Conf
† uc. 12.
† Conf
† uc. 12.

* Admonitiões eius. Lib. 1. Franciscus in admoni-
tionibus. * Orationes piæ ad diuersos.
† Epistolæ variorum argumentorum. quibus tum
fratres sui instituti, tum omnes Christianos ad caritatem,
virtutes, & summum honorem Sacrosanctæ Eucharistiæ ha-
bendum, efficacissimè adhortatur. Hac in manibus nostrorum.
& oportune citamus in nostro ad vitam S. Francisci Com-
mentario. Forsitan audebunt aliquando videre lucem.

*** 4

Elogia

Elogia in S. Franciscum

*hec quae habui. exemplum tibi erit, latiora cum inueneris. quae
nostra augeas, & magis ornes. Nunc etiam encomiis aliquos
magnorum virorum illustrabo*

Historiam vitae S. Francisci,

*à Sancto Bonaventura S. R. E. Cardinale Episcopo pie &
grauiter, tum etiam magnâ cum laude conscriptam.*

*S. Antoninus, Ordinis S. Dominici, Archiepiscopus
Florentinus.*

*Vitam S.
Francisci
S. Bonam
scripsit.*

S. Bonaventura stilo mirabili vitam Beati Franci-
sci compilauit: ipsamque diffusam ad compendiô-
siorem formam reduxit. in qua nihil posuit nisi cer-
tum, & probatum testibus fide dignis. *Hystor. par. ter-
tia. tit. 24. cap. 8.*

Ioannes Clibonius.

Vitam beati Francisci sanctus Bonaventura cum ma-
gnâ pietate, & sinceritate conscripsit. *Conc. de S. Franc.*

Ludouicus Granatensis, Ordinis S. Dominici.

Quisquis beati Francisci vitam, quam sanctissimus
Bonaventura conscripsit, diligenter attenderit: inue-
niet planè pulcherrimum quoddam certamen inter
Deum ipsumque Franciscum intercessisse. Vir enim
sanctus, Dei voluntatem in omnibus exsequi niteba-
tur: Deus contra, sancti viri voluntati omnibus in re-
bus obsequabatur. Ille abiectioe sui, Dei gloriam fi-
delissimè quærebat: Deus contra, serui honorem mo-
dis omnibus amplificabat, Ille totus diuinæ volunta-
tis obedientiæ traditus erat: contra verò Deus crea-
turas omnes, atque adeò semetipsum, obedientem illi
exhibebat. Ille omnia propter Deum reliquerat: at
Deus omnia illi rursus centuplum aucta rependebat,
hoc ita esse deprehendet, quisquis (vt modò dixi) eius
vitam, & res ab eo gestas perlegerit. Nihil enim in eâ
non summum, nihil non nouum, & mirabile inue-
niet. *Conc. 4. de S. Francisco.*

Aloisius

*Aloisius Lypomanus, Episcopus Veronensis.*A. 99. 13.
L viij.
Apud
Sur. 10. 5
O Job. 4

Hanc diui Francisci vitam, beatus ille Boauentura S.R.E. Cardinalis, & Episcopus Albanensis, Franciscani instituti non solum sectator, verum & instaurator & rector; vir in diuinis Scripturis eruditissimus, de quo præceptor eius Alexander ab Hales dicere solebat, In Bonauenturâ Adam peccasse non videtur; puro ac simplici stilo descripsit, tanta rerum copiâ, & sententiarum grauitate refertam, vt totus mûdus eius lectiõne instrui possit, & ad amorem Dei, per beati Francisci exemplum instaurari. Ego (vt verum fatear) cum S. Francisci vitam lego, non solum accendor, sed in eius meditatione totus exardesco: vtpote in quo tanta diuini amoris claritas effulserit; vt Angelus potius, atque ex supremo ordine, qui ardor & incendium dicitur, magis quàm homo dici posse videatur. Semper enim beatissimus iste, cogitatione in cælo versabatur; semper felix eius anima summo Auctori purissimè & intètissimè inhærebat: ad cõ, vt præ amoris magnitudine (quod hominibus plerumque ardentissimè amantibus contingere solet) alienatus à sensibus, atque extra se esse videretur.

Quâ tã-
tus mun-
dus ad pie-
tatis eru-
diti queas

Accede & tu benigne lector, accede ad sanctum istum ignem: certò scio calesces plus satis.